

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA

Český metrologický institut (dále jen „ČMI“), jako orgán věcně a místně příslušný ve věci stanovování metrologických a technických požadavků na stanovené měřidlo a stanovování zkoušek při schvalování typu, ověřování a přezkušování stanoveného měřidla dle § 14 odst. 1 zákona č. 505/1990 Sb.,

o metrologii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákona o metrologii“), a dle ustanovení § 172 a následujících zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SprŘ“), zahájil z moci úřední dne 1. 7. 2024 správní řízení dle § 46 SprŘ, a na základě podkladů vydává tento:

I.

NÁVRH OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

číslo: 0111-OOP-C101-26

kterým se stanovují metrologické a technické požadavky na stanovená měřidla, včetně metod zkoušení pro schvalování typu, ověřování a přezkušování stanovených měřidel:

„vícerozměrová měřidla“

1 Základní pojmy

Pro účely tohoto opatření obecné povahy platí termíny a definice podle VIM a VIML¹ a následující:

1.1

měřidla pro vícerozměrová měření

měřidla sloužící k určení obvodového rozměru (délky, výšky, šířky) nejmenšího pravoúhlého rovnoběžnostěnu obklopujícího měřený předmět, dále jen „měřidla“

1.1.1

měřidla automatická

měřidla provádějící měření bez intervence operátora

1.1.2

měřidla poloautomatická

měřidla vyžadující intervenci operátora k provedení měření, avšak stanovující výsledky měření automaticky

¹ TNI 01 0115 Mezinárodní metrologický slovník – Základní a všeobecné pojmy a přidružené termíny (VIM) a Mezinárodní slovník termínů v legální metrologii (VIML) jsou součástí sborníku technické harmonizace „Terminologie v oblasti metrologie“ veřejně dostupného na www.unmz.cz.

1.1.3

měřidla víceintervalová

měřidla mající pro každou osu jeden měřicí rozsah, který je rozdělen do dílčích rozsahů s různými hodnotami dílku stupnice, přičemž příslušný měřicí rozsah je stanoven automaticky v závislosti na měřeném rozměru

2 Metrologické požadavky

Na měřidla se uplatňují metrologické požadavky stanovené zvláštním předpisem², zejména:

2.1 Největší dovolená chyba (MPE)

Největší dovolená chyba je $\pm 1,0d$.

Při následném ověřování se na měřidla uplatňují metrologické požadavky, které byly rozhodné pro jejich uvedení do oběhu.

3 Technické požadavky

Na měřidla se uplatňují technické požadavky stanovené zvláštním předpisem².

Při následném ověřování se na měřidla uplatňují technické požadavky, které byly rozhodné pro jejich uvedení do oběhu.

4 Značení měřidla

Na značení měřidel se uplatňují požadavky stanovené zvláštním předpisem².

Při následném ověřování se na značení měřidel uplatňují požadavky, které byly rozhodné pro jejich uvedení do oběhu.

5 Schvalování typu měřidla

Měřidla jsou uváděna na trh s posouzením shody dle zvláštního předpisu². Ustanovení o schvalování typu dle § 24b zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii se nepoužijí.

6 Prvotní ověření

Měřidla jsou uváděna na trh s posouzením shody dle zvláštního předpisu². Ustanovení o prvotním ověření dle § 24b zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii se nepoužijí.

7 Následné ověření

Při ověřování se provádějí následující činnosti a zkoušky:

- a) vizuální prohlídka;
- b) zkouška přesnosti;

7.1 Vizuální prohlídka

Při vizuální prohlídce se zjišťuje, zda:

- se měřidlo předložené k ověření shoduje se schváleným typem;

² Nařízení vlády č. 120/2016 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na měřidla (dále jen „nařízení vlády“), kterým je zapracována do českého právního řádu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/32/EU z 26. února 2014, o měřidlech (MID)

- měřidlo není mechanicky poškozeno;
- měřidlo má odpovídající značení;
- oblast pro měření, není-li součástí měřidla (např. je-li vyznačena na podlaze či jiné ploše), je zřetelně ohraničena po celém svém obvodu.

Měřidlo, které nevyhovělo vizuální prohlídce anebo požadavku na specifikaci oblasti pro měření, se vyřadí z dalšího zkoušení.

7.2 Zkušební objekty

Ke zkoušce musí být použity vhodné zkušební objekty různých velikostí a stabilních rozměrů. Zkušební objekty musí být neprůhledné, tuhé, s plochými stěnami a jasně definovanými rovnými hranami. Zkušebními objekty mohou být pravoúhlé rovnoběžnostěny, jejichž rozměry jsou stanoveny s rozšířenou nejistotou (interval pokrytí 95 %) nepřesahující 1/3 MPE. Rozměry těchto objektů v jednotlivých osách musí ležet v rozmezí hodnot ohraničeném minimálními a maximálními rozměry, které měřidlo dokáže měřit. Všechny sousední stěny a hrany musí být vzájemně kolmé.

Jmenovité rozměry zkušebních objektů musí být $N \times d$, kde N je přirozené číslo a d je hodnota dílku stupnice. Přípustná tolerance po započtení rozšířené nejistoty měření pro hodnotu $N \times d$ je $\pm 1/3d$.

Měřidla mohou být vybavena rozšířeným indikačním zařízením nebo režimem, které zobrazují výsledky měření s dílkem stupnice rovným či menším než $1/5d$. Má-li měřidlo tuto funkci a tato funkce je při ověřování použita, nejsou rozměry zkušebních objektů omezeny na hodnoty $N \times d$ za předpokladu, že jsou stanoveny s rozšířenou nejistotou nepřesahující $1/5d$.

Hodnotou N vhodnou pro různé hodnoty dílku stupnice (1, 2, 5×10^n m) je $N = 10, 20$, atd.

7.3 Zkouška přesnosti

Zkouška přesnosti nesmí být prováděna mimo rozsah stanovených pracovních teplot. Pracovní rychlost pohybu produktu musí být v rozsahu schváleném pro dané měřidlo.

Před provedením zkoušky, kdy se v měřicí oblasti nenachází žádný zkušební objekt, musí měřidlo indikovat nulové hodnoty nebo připravenost k měření.

Pro každou osu (délka, šířka, výška) musí být použito pět rozměrů rovnoměrně rozmístěných mezi minimálním a maximálním rozměrem pro danou osu a použité rozměry musí zahrnovat i příslušný minimální a maximální rozměr nebo hodnoty jim blízké. Pro každý rozměr musí být provedena tři měření.

Chyba měření pro každý rozměr a každý zkušební objekt musí vyhovět MPE.

7.3.1 Stanovení chyby měření

Je-li měřidlo vybaveno rozšířeným indikačním zařízením nebo režimem, které zobrazují výsledky měření s dílkem stupnice rovným či menším než $1/5d$ a tato funkce je při ověření použita, stanoví se chyba měření ze vztahu

$$\text{chyba měření} = \text{indikovaná hodnota} - \text{rozměr zkušebního objektu dle kalibračního listu}$$

v jiném případě se stanoví ze vztahu

$$\text{chyba měření} = \text{indikovaná hodnota} - \text{jmennovitý rozměr zkušebního objektu}$$

8 Přezkoušení měřidla

Při přezkoušování měřidel podle § 11a zákona o metrologii na žádost osoby, která může být dotčena jeho nesprávným měřením, se postupuje dle kapitoly 7, s výjimkou poslední věty uvedené v čl. 7.1.

Zkouška přesnosti se provede vždy, pokud je zajištěna integrita měřidla a jeho metrologických vlastností, a pokud je to technicky možné.

Zkouška přesnosti se provede na dostupných hodnotách v okolí rozporovaného rozměru (menší a větší), je-li znám, v opačném případě se zkouška provede v rozsahu následného ověření.

Jako největší dovolené chyby se při přezkoušení měřidla uplatní dvojnásobek největší dovolené chyby uvedené v čl. 2.1.

9 Oznámené normy

ČMI oznámí pro účely specifikace metrologických a technických požadavků na měřidla a pro účely specifikace metod zkoušení při schvalování jejich typu a ověřování, vyplývajících z tohoto opatření obecné povahy, české technické normy, další technické normy nebo technické dokumenty mezinárodních, popřípadě zahraničních organizací, nebo jiné technické dokumenty obsahující podrobnější technické požadavky (dále jen „oznámené normy“). Seznam těchto oznámených norem s přiřazením k příslušnému opatření oznámí ČMI společně s opatřením obecné povahy veřejně dostupným způsobem (na webových stránkách www.cmi.cz).

Splnění oznámených norem nebo splnění jejich částí se považuje v rozsahu a za podmínek stanovených tímto opatřením obecné povahy za splnění těch požadavků stanovených tímto opatřením, k nimž se tyto normy nebo jejich části vztahují.

Shoda s oznámenou normou je jedním ze způsobů, jak prokázat splnění požadavků. Tyto požadavky mohou být splněny i jiným technickým řešením garantujícím stejnou nebo vyšší úroveň ochrany oprávněných zájmů.

II.

ODŮVODNĚNÍ

ČMI vydává podle § 14 odst. 1 písmeno j) zákona o metrologii k provedení § 6 odst. 2, § 9 odst. 1 a 9 a § 11a odst. 3 zákona o metrologii toto opatření obecné povahy, kterým se stanovují metrologické a technické požadavky na stanovená měřidla a zkoušky při schvalování typu, ověřování a přezkušování stanovených měřidel – „vícerozměrová měřidla“.

Vyhláška č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu, ve znění pozdějších předpisů, zařazuje v příloze Druhový seznam stanovených měřidel uvedený druh měřidel pod položkou 1.2.2 mezi měřidla podléhající schvalování typu a ověřování.

Tento předpis (Opatření obecné povahy) byl oznámen v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti.

III.

POUČENÍ

V souladu s ustanovením § 172 odst. 1 SprŘ ve spojení s ustanovením § 39 odst. 1 SprŘ stanovuje ČMI lhůtu pro uplatnění připomínek do 30 dnů od data vyvěšení na úřední desce. K připomínkám podaným po této lhůtě se nepřihlíží.

Dotčené osoby se tímto vyzývají k uplatnění připomínek k tomuto návrhu opatření obecné povahy. S ohledem na ustanovení § 172 odst. 4 SprŘ se připomínky podávají v písemné podobě.

Dle ustanovení § 174 odst. 1 SprŘ ve spojení s ustanovením § 37 odst. 1 SprŘ musí být patrné, kdo připomínky činí, vůči kterému opatření obecné povahy směřují, v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost opatření obecné povahy, musí obsahovat podpis osoby, která je činí.

Do podkladů návrhu opatření obecné povahy je možné nahlédnout u Českého metrologického institutu, Úsek pro legální metrologii, Okružní 31, 638 00 Brno, a to po telefonické dohodě.

Tento návrh opatření obecné povahy bude zveřejněn po dobu 15 dnů.

generální ředitel Českého metrologického institutu